



Република България
Министерство на транспорта и съобщенията

Главна дирекция
ГРАЖДАНСКА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНА АДМИНИСТРАЦИЯ

Наръчник ННО

**НАЦИОНАЛЕН НАДЗОРЕН ОРГАН НА ДАНО И
ОРГАНИЗАЦИИ ЗА ОБУЧЕНИЕ НА РЪКОВОДИТЕЛИ НА
ПОЛЕТИ**

Издание 6.8



гр. София 1000, ул. Дякон Игнатий 9
тел: +359 (2) 937 10 47 факс: +359 (2) 980 53 37

e-mail: caa@caa.bg
<http://www.caa.bg>

Характеристики на документа

Заглавие		
Наръчник на националния надзорен орган на ДАНО и организации за обучение		
Идентификатор на документа	Номер на изданието	6.8
DGCAA_BG_HNDBK_NSA_ATM /ANS	Дата на редакцията	03.12.2024 г.
Въведение		
<p>Наръчникът на ННО е предназначен да създаде:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Ефективен, цялостен и задълбочен подход на ръководството и на служителите на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (ГД ГВА) при осъществяване на надзора ДАНО и ефективността на безопасността;▪ Ефективна организация за постигането и поддържането на високо ниво на безопасност;▪ Системи, процедури и средства за контрол на безопасността. <p>Наръчникът на ННО дава насоки на инспекторския персонал за начина на изпълнение на задълженията по надзор на безопасността и ефективността на доставчиците на аеронавигационно обслужване в съответствие с разпоредбите на:</p> <ul style="list-style-type: none">• Конвенцията за международното гражданско въздухоплаване (Чикагската конвенция) и съответните приложения към нея, включително измененията и допълненията в приложенията към нея;• Регламент (ЕС) № 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 година относно общи правила в областта на гражданското въздухоплаване и за създаването на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз и за изменение на регламенти (ЕО) № 2111/2005, (ЕО) № 1008/2008, (ЕС) № 996/2010, (ЕС) № 376/2014 и на директиви 2014/30/ЕС и 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 552/2004 и (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕИО) № 3922/91 на Съвета;• Регламентите относно единното европейско небе (ЕЕН), съответните правила за прилагане и промените в тях;• Нормативните актове в Република България относно аеронавигационното обслужване. <p>За целите на Наръчника на ННО се прилагат определенията в чл. 3 от Регламент (ЕС) № 2018/1139, в чл. 2 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 2017/373 и ICAO Doc 9734 – Safety Oversight Manual – Part A (относно дефиницията на „инспекция“).</p>		

Въвеждане на документа в сила

Утвърдил:	Подпис и дата
Анелия Маринова Главен директор ГД ГВА	
Съгласували:	Подпис и дата
Юлиян Димитров Главен секретар на ГД ГВА	
Христо Щерионов Директор на дирекция АОЛАС	
Иво Б. Иванов Началник на отдел АОТС	
Изготвил:	Подпис и дата
Ива Петрова Инспектор в отдел АОТС	

ОТЧЕТ за изменения

Следната таблица показва пълната история на този документ.

Редакция номер	Дата на редакция	Причина за промяната	Засегнати страници
1.0	20/06/2012	1-во издание	Всички
2.0	16/10/2012	2-ро издание	Всички
3.0	14/04/2015	3-то издание	Всички
4.0	15/07/2016	4-то издание	Всички
5.0	30/03/2018	5-то издание Пълен преглед на Наръчника на ННО, за да отрази констатациите на ЕААБ от инспекцията по стандартизация през декември 2016 г. Част I, част II и част III от наръчника се отменят и заменят с нов Наръчник на ННО в един том с приложения, съдържащи преработена информация от предишните издания.	Всички
6.0	30/11/2019	6-то издание Издание на български език и адаптиране на документи от системата за управление в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 2018/1139, Регламент за изпълнение (ЕС) № 2017/373 и Регламент за изпълнение (ЕС) № 2019/317	Всички
6.1	26/02/2021	Въвеждане на Процедура № 10 и промяна на Процедура № 7 към Наръчника съгласно изменения и допълнения на Наредба №1 от 16.01.2003г Корекция във връзка с изменения и допълнения на чл. 8, алинея 2 от ЗГВ	Приложение № 11, Приложение № 7 стр. 5
6.2	05/03/2021	Издание 6.2 – промяна на Процедура № 6 с изд. 2.1 и Процедура № 9 с изд. 1.1 Технически промени	Приложение № 6, Приложение № 9 Всички
6.3	12/05/2021	Издание 6.3 – замяна на Процедура 8 за надзор на план за ефективност на ДАНО от изд. 6.0 с настоящата Процедура 8 за надзор по прилагане на схемите за ефективност и за таксуване – допустимост на разходите на доставчиците на аеронавигационно обслужване	Приложение № 8
6.4	26/01/2022	Издание 6.4 – замяна на издание 3.0 на Процедура № 1 за сертифициране и наблюдение на съответствието с общите и специфичните изисквания за предоставяне на УВД/АНО от изд. 6.0 на Наръчника с настоящото издание 4.0 на Процедура № 1 за сертифициране и наблюдение на съответствието с общите и специфичните изисквания за предоставяне на УВД/АНО, вкл. добавени следните нови допълнения:	Приложение № 1

		<p>Допълнение № 4 Образец на контролен лист – специфични изисквания (ЛПИО¹)</p> <p>Допълнение № 10 Образец на контролен лист – специфични изисквания (РПП²)</p> <p>Технически промени</p>	Всички
		Добавена т. 7) „Култура на справедливост“ към Политиката за безопасност	Стр. 13
		Актуализирани връзки към документи	Стр. 33
		Списък на приложенията (актуализиран с включени хипервръзки към файловете с документите)	Стр. 34-35
6.5	29/04/2022	<p>Издание 6.5 – замяна на издание 2.0 на Процедура № 3 за надзор на безопасността при промени във функционални системи за управление на въздушното движение (УВД) и аеронавигационно обслужване (АНО) и системите за управление на ДАНО и организации за обучение от изд. 6.0 на Наръчника с настоящото издание 3.0 на Процедура №3 за надзор на промени в доставчици на услуги и организации за обучение, вкл. следните изменения:</p>	Приложение № 3
		Актуализирана информация в т.3.5 Допълнителни дейности по надзора и контрол на ДАНО относно разглеждане и оценяване на AltMOC	Стр. 28-29
		Актуализирана хипервръзка към файловете с документи относно процедура № 3.	Стр. 34
6.6	01/08/2022	<p>Издание 6.6 – замяна на Процедура 1 за сертифициране и наблюдение на съответствието с общите и специфичните изисквания за предоставяне на УВД/АНО от изд. 6.4 с настоящата Процедура 1 за сертифициране и наблюдение на съответствието на доставчиците на услуги с общите и специфичните изисквания за предоставяне на УВД/АНО</p>	Приложение № 1
		Актуализирана хипервръзка към файловете с документи относно процедура № 1.	Стр. 34
6.7	19/07/2023	<p>Издание 6.6 – актуализиране на Процедура 1 за сертифициране и наблюдение на съответствието с общите и специфичните изисквания за предоставяне на УВД/АНО от изд. 6.6 с добавяне на контролните списъци</p>	Приложение № 1
		Актуализирана хипервръзка към файловете с документи относно Процедура № 1.	Стр. 36
6.8	03/12/2024	Технически и редакционни корекции. Промяна на фиг. № 1, премахване на абзац „Инспектор по ПСВП“	Всички

¹ Летищно полетно-информационно обслужване

² Разработване на процедури за полети

Съдържание

Характеристики на документа	1
Въвеждане на документа в сила	2
ОТЧЕТ за изменения	3
Съдържание	5
Списък на фигурите	5
1. Национален контекст	5
2. Контекст на организацията	6
2.1. Роля на ГД ГВА като ННО	6
2.2. Система за управление на Националния надзорен орган (ННО)	9
2.2.1 Мисия и визия	9
2.2.2 Стратегически цели	10
2.2.3 Политика за качество	12
2.2.4 Политика за ефективност	12
2.2.5 Политика за човешките ресурси	13
2.3. Управление на безопасността	13
2.3.1 Политика за безопасност	13
2.3.2 Осигуряване на безопасност	13
2.3.3 Постигане на безопасност	15
2.3.4 Насърчаване и популяризиране на безопасността	15
2.3.5 Промени в системата за управление	15
3. Функции на ГД ГВА като ННО	16
3.1 Подбор, обучение и поддържане на квалификация на персонала	18
3.1.1 Подбор	18
3.1.2 Компетентност	18
3.1.3 Обучение	19
3.2 Роли и отговорности на служителите	19
3.2.1 Началник на отдел	19
3.2.2 Инспектори	20
3.2.2.1 Инспектор по УВД	20
3.2.2.2 Инспектор по АИО	22
3.2.2.3 Инспектор по КНО	23
3.2.2.5 Инспектор по МЕТ	25
3.2.2.6 Инспектор по лицензиране на РП и надзор на организации за обучение	26
3.2.2.7 Експерти и друг персонал	26
3.3 Дейности по сертифициране и лицензиране	26
3.4 Основни дейности за надзор на ДАНО	27
3.5 Допълнителни дейности по надзора и контрол на ДАНО	27
3.6 Други дейности	28
3.7 Правомощия за прилагане на механизмите за надзор и контрол	28
3.8 Функция на административно, финансово и правно осигуряване	29
3.9 Отговорности и задачи на ННО, свързани с авиационната сигурност и кибер сигурността (AVSEC)	30
3.10 Гражданско-военната координация	30
4. Поддържани документи и архив	31
5. Приложения	32

Списък на фигурите

Фигура 1. Схема на организационната структура на ГД ГВА	7
Фигура 2. Модел на взаимовръзките, касаещи дейността на ННО	8
Фигура 3. Функции на ННО	9
Фигура 4. Гражданско-военна координация	31

1. Национален контекст

Като договаряща държава към Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО) и държава членка на Европейския съюз (ЕС), Република България

регулира дейностите си в областта на гражданското въздухоплаване чрез прилагане на законодателството на ЕС, националното законодателство (включително и чрез транспониране на стандартите и препоръчителните практики (SARPs) на ИКАО) и законодателството, произтичащо от други международни конвенции и споразумения, по които Република България е страна.

Законът за гражданското въздухоплаване урежда обществените отношения, свързани с гражданското въздухоплаване в Република България и с осигуряването на безопасността и сигурността му.

Съгласно чл. 8, ал. 2 от Закона за гражданското въздухоплаване регулаторните и контролни функции в областта на гражданското въздухоплаване се изпълняват от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация". Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" е юридическо лице на бюджетна издръжка към Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията със седалище в София.

Чл. 16, точки б) - к) от Закона за гражданското въздухоплаване определят функциите на ГД ГВА, включително ролята и отговорностите като Национален надзорен орган отношение на безопасната и ефективна работа на доставчиците на аеронавигационно обслужване.

Функционален блок въздушното пространство (ФБВП) на Република България и Румъния (DANUBE FAB)

Функционалният блок въздушно пространство между Република България и Румъния (DANUBE FAB) е създаден с цел да приложи съществен елемент от законодателната рамка на Единното европейско небе (SES), която създава система от мерки за осигуряване на достатъчен капацитет за обслужване на нарастващия брой полети над Европа, намаляване на закъсненията, подобряване на безопасността, разходите и ефективността на аеронавигационното обслужване, като същевременно се намали въздействието върху околната среда.

ФБВП между Република България и Румъния е въведен чрез междудържавно споразумение, в сила от 16 ноември 2012 г.

2. Контекст на организацията

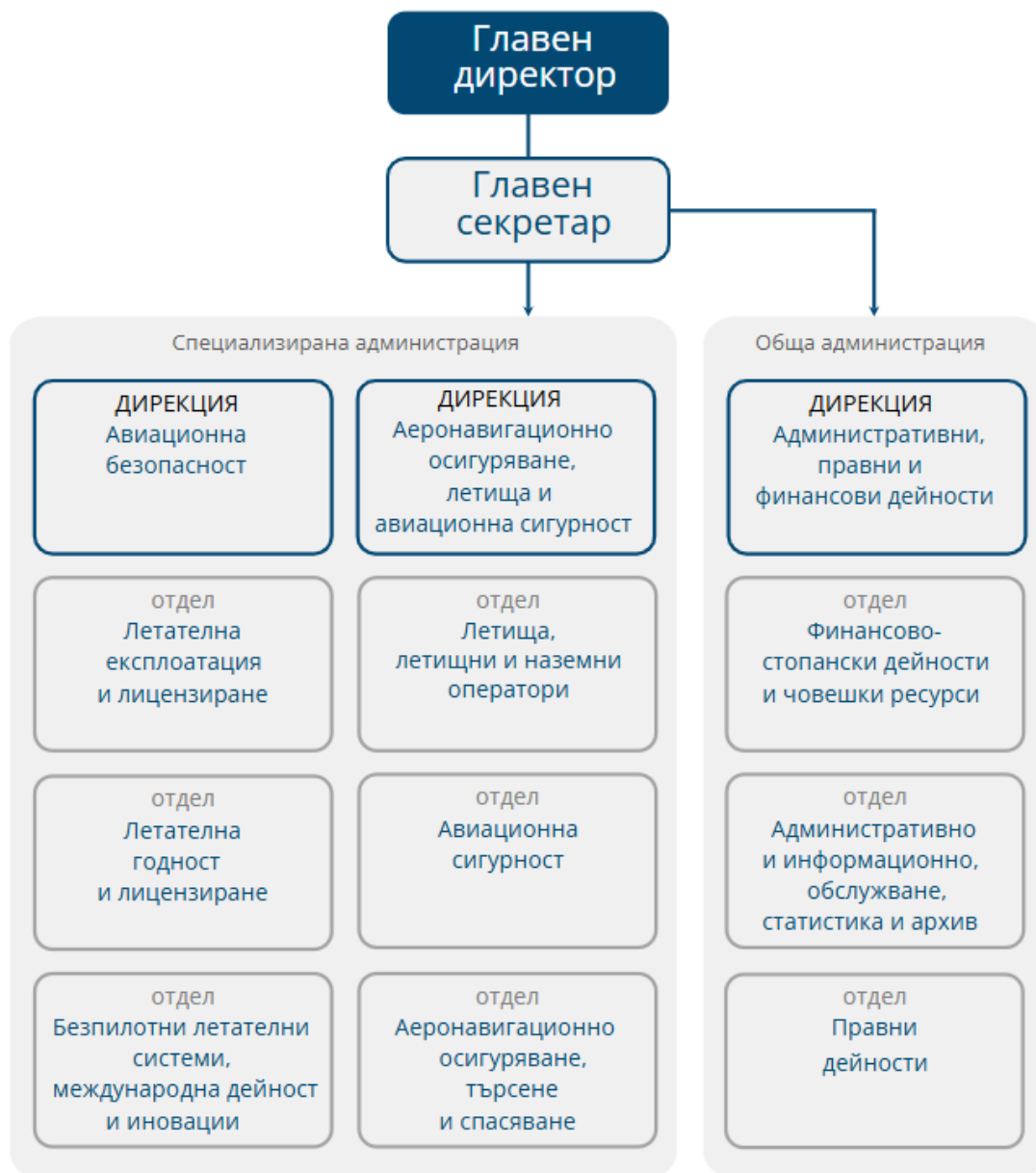
2.1. Роля на ГД ГВА като ННО

ГД ГВА изпълнява възложените ѝ функции на регулатор и орган за надзор на безопасността и ефективността на аеронавигационното обслужване в съответствие с европейските регламенти в областта на въздушния транспорт, Закона за гражданското въздухоплаване и приложимата подзаконова нормативна уредба. Устройственият правилник на ГД ГВА (обн. ДВ, бр. 37/1999, посл. изм. изм., бр. 63 от 31.07.2018 г.) определя дейността, структурата, функциите, организацията на работа и числеността на персонала на ГД ГВА.

Организационната структура на ГД ГВА, съгласно чл. 7 на Устройствения правилник, е показана на *Фиг. 1*.

Моделът на взаимовръзките, касаещи дейността на ГД ГВА/ННО е показан графично на *Фиг. 2*.

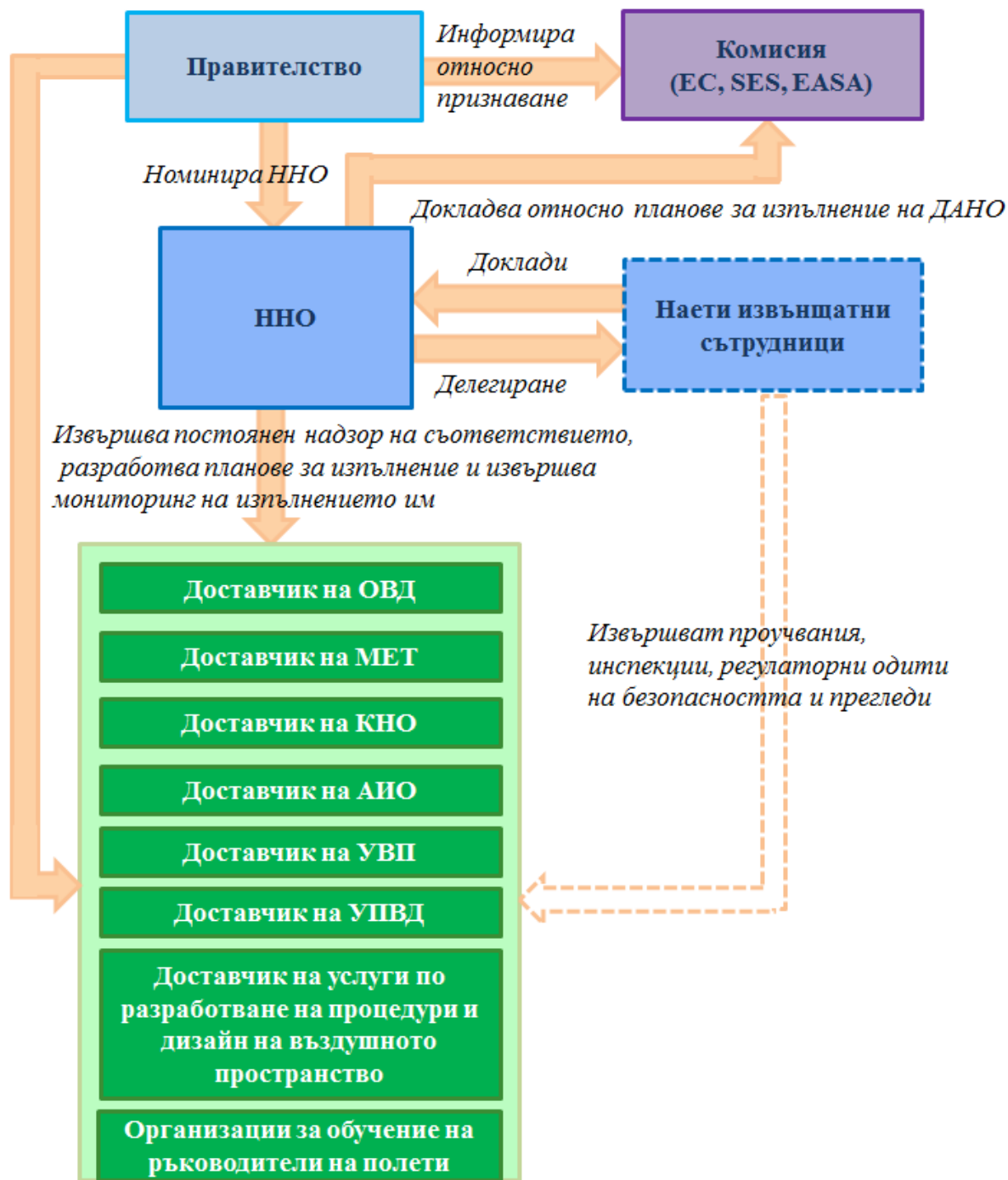
Дейностите в изпълнение на основните функции са представени по-подробно на *Фиг. 3*.



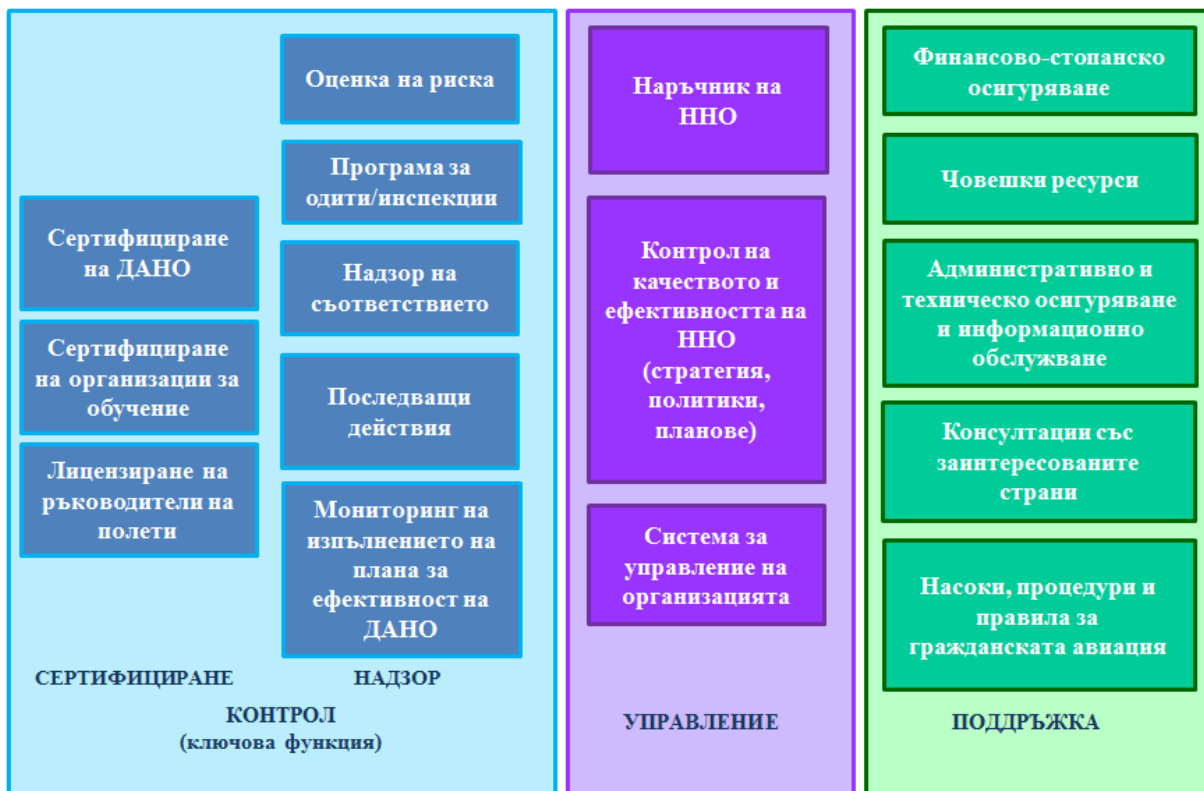
Фигура 1. Схема на организационната структура на ГД ГВА

Основните функции на ННО са, както следва:

- 1) Сертифициране и надзор на доставчиците на аеронавигационно обслужване (ДАНО) и организации за обучение;
- 2) Поддържане на система за управление по отношение на безопасност, качество и ефективност на осъществяваните дейности;
- 3) Административно, правно и финансово осигуряване (поддръжка).



Фигура 2. Модел на взаимовръзките, касаещи дейността на ННО



Фигура 3. Функции на ННО

Основните задачи, възложени на ГД ГВА/ННО в рамките на законодателството за единното европейско небе са, както следва:

- Регулатор в областта на аеронавигационното обслужване;
- Сертифициране на ДАНО;
- Осъществяване на непрекъснат надзор на съответствието с регулаторните и нормативните изисквания за предоставяне на АНО;
- Надзор за спазване на принципите на таксуване за аеронавигационно обслужване и тяхното съответствие с регулаторната рамка;
- Сертифициране и надзор на организациите за обучение в областта на аеронавигационното обслужване.

ННО може да възлага извършване на проверки и проучвания, които попадат в рамките на тяхната компетентност, на квалифицирани организации или на извънштатни сътрудници.

2.2. Система за управление на Националния надзорен орган (ННО)

2.2.1 Мисия и визия

ГД ГВА в качеството на ННО има за задача да осигури адекватна среда за безопасно, ефективно и сигурно предоставяне на аеронавигационно обслужване в Република България. Това се постига чрез прилагане на правилата за безопасност и ефективност в съответствие със законодателството на ЕС, международните стандарти на ИКАО и националното законодателство, чрез извършване на надзор на безопасността върху прилагането на регулаторните изисквания.

Тези принципни постановки са отразени и в Стратегията за управление на риска на ГД ГВА, разработена на основание чл. 12, ал. 3 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, актуализирана и утвърдена със Заповед № 45-01-599/ 11.11.2019 г.

Със стратегията се цели прилагане на единен, стандартизиран подход за управление на риска, включващ идентифициране, оценка, анализ и реакция на рисковете за осигуряване изпълнението и целите на ГД ГВА. Във връзка с изпълнението на стратегията се поддържа единна база данни за управление на риска, включваща отделни риск-регистри за всички отдели и в структурата на ГД ГВА.

2.2.2 Стратегически цели

За да изпълнява мисията си и да постига своята визия, ГД ГВА непрекъснато следва своите стратегически цели за постигане на:

- **Безопасност, сигурност и киберсигурност във въздухоплаването;**
- **Добро управление;**
- **Високо качество и ефективност;**
- **Добро сътрудничество със заинтересованите страни.**
- *По отношение на стратегическа цел „Безопасност, сигурност и киберсигурност във въздухоплаването“ ГД ГВА следва следните специфични цели:*
 - ✓ разработване, внедряване, поддържане и подобряване на стратегиите и процесите за постигане на най-високо ниво и стандарти за безопасност на авиационните дейности;
 - ✓ изпълнение на международните и европейски изисквания за безопасност в гражданското въздухоплаване;
 - ✓ подобряване на сигурността, включително киберсигурността в областта на УВД/АНО.
- *По отношение на стратегическа цел „Добро управление“ ГД ГВА следва следните специфични цели:*
 - ✓ Подобряване на организацията, координацията и управлението;
 - ✓ Икономическа прозрачност, оптимизацията и ефективност на разходите;
 - ✓ Подобряване на работната среда;
 - ✓ Обучение и квалификация на персонала и поддържане на високи постижения в сферата на управлението и развитието на човешките ресурси.
- *По отношение на стратегическа цел „Високо качество и ефективност“ ГД ГВА следва следните специфични цели:*
 - ✓ Ефективно прилагане на законодателството и оптимизация на институционалната и правна рамка;
 - ✓ Развитие на системата за управление на качеството като основа за изграждане на дейността на ГД ГВА/ННО и постигане на върхови постижения;
 - ✓ Оптимизация на капацитета на въздушното пространство за задоволяване на заявения трафик;
 - ✓ Достъпност на въздушното пространство при равни условия за различните ползватели.
- *По отношение на стратегическа цел „Добро сътрудничество със заинтересованите страни“ ГД ГВА следва следните специфични цели:*
 - ✓ Поддържане на подходящи взаимоотношения със заинтересованите страни, за да се гарантира непрекъснатост на дейността и подобряване на авиационната безопасност;

- ✓ Сътрудничество с други компетентни национални органи с цел стандартизация на процесите и процедурите на ГД ГВА/ННО и постигане на синергични ефекти.
- ✓ Международно сътрудничество – улесняване, подобряване и засилване на сътрудничеството с всички участващи партньори; дейности във връзка с бъдещото развитие на инициативата ФБВП (FAB).

Целите на ГД ГВА имат съществена роля в цялостния процес на управление на риска. Те служат като отправна точка при идентифициране на рисковете, техния анализ, оценка и при определянето на подходяща реакция. Всяко решение, което се взема в рамките на процеса на управление на риска, следва да бъде обвързано с крайния резултат, към който се стреми ГД ГВА. Ето защо целите на Стратегията за управление на риска в ГД ГВА са свързани със:

- Изграждане на съзнание и разбиране за процеса по управление на риска на всички нива в ГД ГВА и връзката му с поставените цели;
- Изграждане на организационна култура по отношение на управлението на риска и на отговорност, свързана с управлението на риска на всички нива в организацията;
- Обхващане на всички рискове и на тяхното управление в рамките на допустимите нива;
- Внедряване на управлението на риска като част от процеса по вземане на решения, което да допринесе за по-ефективен и ефикасен подход при управление дейността на ГД ГВА;
- Постигане на съответствие с изискванията на чл. 8 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС) за Годишно докладване за функционирането, адекватността, ефикасността и ефективността на системите за финансово управление и контрол (СФУК) и повишаване на безопасността във въздухоплаването.

В изпълнение на Стратегията за управление на риска се поддържа единна база данни, съдържаща регистри за всеки от отделите в структурата на ГД ГВА. Това позволява:

- Идентифициране на промените, които влияят на способността на ГД ГВА да изпълнява своите задачи и отговорности;
- Предприемане на действия според случая, за да гарантира, че системата за управление продължава да бъде подходяща и ефективна;
- Актуализиране на системата за управление, за да се отрази своевременно всяко изменение на приложимото законодателство, така че да се гарантира ефективно изпълнение;
- Уведомяване на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз (Агенцията) за значителни промени, които влияят на способността на ГД ГВА да изпълнява своите задачи и отговорности по Регламент (ЕС) № 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 година относно общи правила в областта на гражданското въздухоплаване и за създаването на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз и за изменение на регламенти (ЕО) № 2111/2005, (ЕО) № 1008/2008, (ЕС) № 996/2010, (ЕС) № 376/2014 и на директиви 2014/30/ЕС и 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 552/2004 и (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕИО) № 3922/91 на Съвета.

2.2.3 Политика за качество

ГД ГВА/ННО на Република България се ангажира да предоставя високо качество на административното обслужване на заинтересованите страни във въздухоплаването, чрез повишен контрол върху работните процеси, иновативно мислене, съобразено с риска и разпределяне на отговорността на всички нива (управленско и изпълнителско).

Отговорност на всеки служител на ГД ГВА/ННО е по всяко време да изпълнява задълженията си в пълно съответствие с документираните и утвърдените от висшето ръководство работни процеси и процедури и в пълно съответствие с приложимото национално и европейско законодателство.

Всички звена в структурата на ГД ГВА са еднакво заинтересовани от изпълнение на задълженията, с оглед постигането на оптимално добри резултати и на удовлетворение от страна на заинтересованите страни. Получаваният при това краен резултат е функция също от разбирането и задоволяването на преките потребности на отделните служители от персонала на ГД ГВА.

Осведомеността за риска и правилната системна оценка на риска са крайъгълните камъни за вземане на решения за насърчаване и гарантиране на безопасността. Всички документираны процедури трябва да бъдат разработени с използване на техники за управление на риска.

С оглед постигането на повишена продуктивност, ефективност и качество ГД ГВА се стреми непрекъснато да улеснява и подобрява комуникацията както с всички заинтересовани страни, така и между всички звена в своята структура с цел по-голяма оперативност и ограничаване до минимум на възможността от конфликт. Съществен елемент в това отношение е получаването на ефективна и максимално полезна обратна връзка, която да се използва в хода на изпълнение на задълженията на ГД ГВА като ННО.

Главният директор на ГД ГВА/ННО носи пълна отговорност за осигуряване на функционалността на ННО. Ръководството в лицето на Главния секретар, директорите на дирекции и началниците на отдели носят отговорност за функционирането на системата за управление на качеството. Те извършват периодични прегледи на управленско ниво, за да се гарантират непрекъснатата пригодност, адекватност и ефективност на системата за качество.

Всички служители на ГД ГВА/ННО са отговорни за качеството на своята работа и прилагането на системата за качество. Те имат право да идентифицират и докладват всички известни или потенциални проблеми и да препоръчват съответните решения.

ГД ГВА в качеството си на ННО не допуска участие на свои служители в изпълнението на задачите по сертифициране, надзор и правоприлагане, когато има признаци, че това участие може да доведе пряко или непряко до конфликт на интереси.

2.2.4 Политика за ефективност

Политиката за ефективност на ННО осигурява средства за осъществяването на измерима, бърза и ефективна обратна връзка дали изпълнението на планираните действия е в правилното време, място и е извършено по подходящ оптимален начин, като включва измерване, мониторинг и оценка на изпълнението, както и управление на риска.

Прилагането на схемите за ефективност и таксуване допринася за устойчивото развитие на системата на въздушния транспорт чрез подобряване на общата ефективност на аеронавигационното обслужване в ключовите области на ефективност на безопасността,

околната среда, капацитета и разходната ефективност, в съответствие с нормативната рамка, определена от Регламент за изпълнение (ЕС) № 2019/317 от 11 февруари 2019 година, за определяне на обща схема за ефективност и таксуване в Единно европейско небе, като същевременно се отчитат основните цели на безопасността.

2.2.5 Политика за човешките ресурси

Прилаганата от ГД ГВА политика по отношение на човешките ресурси е в съответствие със СУК, ПК-07 „Управление на човешките ресурси“. Тя е обвързана и със Стратегията за управление на риска на ГД ГВА, в която човешките ресурси се разглеждат като отделна категория рискове. Рисковете, свързани с човешките ресурси, се отнасят до вътрешна организация, компетентност и повишаване на квалификацията на служителите, етиката и организационното поведение, здраве и безопасност и др. Към тази категория рискове могат да бъдат отнесени риск от неспазване на законови изисквания или не осигуряване на нормални условия на труд, риск, произтичащ от неправилно разпределение на ролите и отговорностите, неадекватна организационна структура и други.

2.3 Управление на безопасността

2.3.1 Политика за безопасност

В рамките на управлението на ГД ГВА/ННО безопасността има най-висок приоритет. Безопасността е с най-висок приоритет пред търговския, оперативния, екологичния или социалния натиск. ГД ГВА/ННО се ангажира да разработва, прилага, поддържа и постоянно подобрява стратегиите и процесите, за да гарантира, че всички авиационни дейности, които се извършват под неин надзор, ще постигнат най-високо ниво на безопасност, като същевременно отговарят на националните и международните стандарти.

Политиката за безопасност на ННО включва следните елементи:

- 1) Ръководство и нормотворчество;
- 2) Проактивен и систематичен подход;
- 3) Стандартни, ефикасни и сертифицирани механизми за надзор;
- 4) Вътрешни и външни прегледи на ръководството, одити и инспекции;
- 5) Осигуреност с добре запознати, обучени и с професионален опит служители;
- 6) Култура по безопасност на персонала;
- 7) Култура на справедливостта (Just Culture);
- 8) Предоставяне на необходимите материални и нематериални ресурси;
- 9) Наличие на ясни и измерими цели;
- 10) Наличие на документирани процеси, инструкции, насоки, консултации, аутсорсинг към квалифицирани организации.

2.3.2 Осигуряване на безопасност

Подходът на ръководството на ГД ГВА към безопасността включва:

- а) ясно и изрично определени отговорности по безопасност, както на висшите ръководители, така и на служителите, пряко ангажирани с безопасността;
- б) официално установена политика по безопасност в ГД ГВА;
- в) поддържане на позитивна култура по безопасност;
- г) контрол на безопасността при сертифициране, надзора и контрола на ДАНО;

д) официално установени процеси за преглед на безопасността.

Ефективната организация за постигането и поддържането на безопасност включва:

- а) ефективна система за подбор, обучение и развитие на персонала;
- б) обучение по безопасност на служителите;
- в) определяне и прилагане на стандарти и одит на външните услуги и доставки;
- г) постоянно наблюдение и контрол с цел ранно идентифициране и предприемане на последващи действия при поява на неправилно функциониране на системи, оборудване и услуги, пряко свързани с безопасността;
- д) контрол на определените от ГД ГВА нива по безопасност на организациите заети във въздухоплаването;
- е) прилагане на подходящи средства за откриване на потенциални заплахи за безопасността, както и оценка на риска и ефективно управление на ресурсите за контрол на рисковете;
- ж) управление на промените във функционалните системи на ДАНО, включително техният надзор и контрол;
- з) наличие на механизми, които позволяват на персонала директно да докладва на ръководния състав за важни въпроси, свързани с безопасността, с цел вземане на решения и осигуряване на обратна връзка за предприетите действия;
- и) планиране на действия, след настъпване на събития с влияние върху безопасността и контрол на ефективността на планираните действия;
- й) управление и оценка на риска, произтичащ от всички действия, влияещи на безопасността, в това число своевременното откриване и противодействие на значимите за ГД ГВА рискове и своевременни промени в политиката за управление на риска и промените, въз основа на оценката на ефективността на процеса.

По отношение на процеса по управление на риска в ГД ГВА директорите на дирекции и началниците на отдели са отговорни за управлението на рисковете в рамките на своите структурни звена. Те отговарят за идентифицирането, оценката и управлението на рисковете, застрашаващи постигането на целите съответно на дирекциите и на отделите. Отговорностите им по отношение на управлението на риска включват следното:

- Определяне на процес за идентифициране и оценка на риска в дирекцията/отдела, с който да се гарантира участието на по-широк кръг от служители;
- Провеждане на процес за оценка на рисковете спрямо всяка една оперативна цел на дирекцията/отдела;
- Разработване на механизъм, който да гарантира ефективното прилагане на разписаните норми, правила, процедури, инструкции и контроли;
- Осигуряване и внедряване на навремени и адекватни мерки за отстраняване на слабости в контролната среда, идентифицирани от оценката на риска на дирекцията/отдела;
- Ефективното управление на персонала и поддържане нивото на компетентността му;
- Докладване на резултатите от управлението на риска на ниво отдел на директора на дирекцията, а на ниво дирекция – на постоянната работна група по управление на риска, сформирани със заповед на главния директор на ГД ГВА.

2.3.3 Постигане на безопасност

Контролът на безопасността се извършва чрез:

- а) система за анализ на данните от средствата за обективен контрол, с цел контрол на оперативната дейност, установяване и анализиране на събития, въздействащи върху безопасността;
- б) разработена и въведена система за документиране на събития, свързани с безопасността;
- в) система за провеждане на вътрешни разследвания и определяне на препоръки за недопускане на повторение на събитията;
- г) система за анализ и използване на натрупаната информация за безопасността;
- д) периодичен преглед на ефективността на системата за управление на безопасността (СУБ);
- е) постоянен контрол от страна на преките ръководители на всички процеси и дейности, въздействащи върху безопасността, включващ проверка на съответствието с регулаторните изисквания, вътрешните документи и процедури.

2.3.4 Насърчаване и популяризиране на безопасността

- Изготвяне на информационни материали, свързани с безопасността;
- Организиране на срещи, семинари, форуми със заинтересовани страни;
- Поддържане на постоянен контакт с гражданите чрез информационен интерактивен портал.

2.3.5 Промени в системата за управление

Промените в системата за управление, които засягат следните аспекти на дейността на ННО, се управляват по утвърдени процедури от Главния директор на ГД ГВА:

- Промени в персонала, който да изпълнява своите задачи и отговорности съгласно приложимите разпоредба;
- промяна в изискванията за инспектори, които трябва да бъдат квалифицирани да изпълняват поставените им задачи и да притежават необходимите знания, опит, първоначално, на работното място и периодично обучение, за да гарантират постоянна компетентност;
- промени в системата за планиране на осигуреността с квалифициран инспекторски състав, за да се гарантира правилното изпълнение на всички задачи (*ако липсва квалифициран персонал, трябва да се предприемат необходимите мерки за осигуряване на допълнително обучение на съществуващия персонал или за набиране и обучение на нов персонал*);
- процедурите в настоящия наръчник, описващи инструментите и методите за управление и задачите за сертифициране, контрол и изпълнение, са посочени в приложенията и са допълнени с контролни списъци за съответствие. За промени в

процедурите или в списъците за съответствие може да бъде представено обосновано предложение от всеки служител на отдел АОТС и/или от представителя на ръководството. Един или повече експерти се назначават за извършване оценка на риска от предложената промяна. Изпълнението на промяна може да започне само след окончателно одобрение от главния директор на ГД ГВА;

- назначаване на едно или повече лица – представители на ръководството с отговорност за наблюдение на съответствието и управление на промените в системата за управление;
- промяна в областите на дейност на отдел АОТС, които изискват специфични натоварвания и са в допълнение към отговорностите по надзор на безопасността от страна на инспекторите, са посочени в техните длъжностни характеристики (*началникът на отдел АОТС разпределя отговорностите на всеки служител, до вписването в длъжностната характеристика и създаването на процедура. Тези отговорности могат да включват, но не се ограничават до, документиране на протоколи от срещи, преглед на документи, извършване на анализ на безопасността, водене на записи и административни задължения*);
- промяна в оборудването и офис помещения за изпълнение на всички възложени задачи;
- промяна във финансовите ресурси, планирани ежегодно от началника на отдел АОТС, включени в общия годишен план за управление на съоръженията на ГД ГВА;
- промяна в процедурите за участие във взаимен обмен на информация с други компетентни органи.

ГД ГВА обменя информация с Агенцията (ЕААБ) и други заинтересовани компетентни органи относно открити констатации и последващи действия, предприети в резултат на сертифициране и надзор на доставчиците на услуги, извършващи дейности на територията на Република България, но сертифицирани от компетентния орган на друга държава членка на ЕС или Агенцията.

За целите на стандартизацията копие от процедурите, свързани със системата за управление на ГД ГВА и техните изменения, се предоставят на Агенцията.

3. Функции на ГД ГВА като ННО

На основание чл. 12, ал. 4 от Устройствения правилник на ГД ГВА, дирекция „Аеронавигационно осигуряване, летища и авиационна сигурност“:

- извършва необходимите действия в съответствие с компетентността на ГД ГВА, свързани с контрол, издаване, отнемане или спиране на лицензи, разрешения, разрешителни, свидетелства, удостоверения, одобрения, атестации и сертификати;
- дава становище пред главния директор относно публикуването на данни в Сборника за аеронавигационна информация и публикация на Република България;

- осъществява координация между ведомствата и юридическите лица в областта на гражданското въздухоплаване във връзка с безопасността и сигурността на полетите;
- организира и изпълнява дейности по лицензиране на оператори по наземно обслужване или самообслужване в съответствие с изискванията на ЗГВ и подзаконовите нормативни актове;
- изготвя експертни становища, доклади, анализи и препоръки по въпроси, свързани с постигане на сигурността на гражданското въздухоплаване, аеронавигационното обслужване и търсене и спасяване при авиационни произшествия;
- контролира физическите и юридическите лица във връзка със сигурността;
- поддържа единна база данни и издава идентификационни карти и пропуски на физически и юридически лица, както и на моторни превозни средства за достъп до зоните за сигурност на гражданските летища за обществено ползване;
- контролира гражданските летища, летателни площадки и други летищни съоръжения, както и самолетообслужващата техника;
- контролира аеронавигационните и други съоръжения, свързани с гражданското въздухоплаване;
- извършва необходимите действия в съответствие с компетентността на ГД ГВА, свързани с издаването на лицензи, разрешения и удостоверения по отношение дейността на аеронавигационното обслужване, търсене и спасяване при авиационни произшествия;
- осъществява координация между ведомствата и юридическите лица в областта на безопасността на полетите, аеронавигационното обслужване, търсене и спасяване при авиационни произшествия в гражданското въздухоплаване;
- извършва проверки за безопасна и ефективна работа на доставчиците на аеронавигационно обслужване, предоставящи услуги в обслужваното въздушно пространство на Република България;
- извършва проверки и подготвя становища на главния директор във връзка с издаване на свидетелство за извършване на аеронавигационно обслужване на кандидатите за доставчици на аеронавигационно обслужване за всеки тип аеронавигационни услуги;
- участва в проверки на доставчика на аеронавигационно обслужване за съответствие с изискванията, при които е издадено свидетелството;
- изготвя становища до главния директор във връзка с признаването на свидетелства за извършване на аеронавигационно обслужване, издадени от чужди национални органи за контрол за осигуряване на аеронавигационно обслужване;
- изготвя мотивирано предложение за частично делегиране на функциите по осъществяване на проверки и контрол на доставчиците на аеронавигационно обслужване на чужди национални органи за контрол;
- изготвя годишни доклади за дейността на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" като национален надзорен орган;
- участва в изготвянето на проекти на нормативни актове;
- оказва правно съдействие на ръководството на администрацията за законосъобразното изпълнение на нейните функции, като разработва и предлага решения на правни проблеми, свързани с дейността на главната дирекция;
- осъществява процесуалното представителство на главната дирекция.

Проверките за съответствие с изискванията за предоставяне на безопасно и ефективно авионавигационно обслужване могат да се провеждат по следните начини:

- Регулаторни одити
В този случай се назначава комисия за извършване на регулаторен одит (подробно описание в процедура № 1);
- Инспекции
В този случай, началникът на отдел АОТС определя екип за извършване на определени дейности, като се уведомява ДАНО за периода и обхвата. Този вид инспекции може да са част от прегледите на промени във функционални системи.
- Внезапни инспекции

В този случай инспекторите координирано с началника на отдел АОТС извършват инспекции за установяване на нарушения във връзка със сигнали, информация за системата за задължително докладване или други източници, които съдържат информация за потенциално или реално застрашаване на безопасността.

3.1 Подбор, обучение и поддържане на квалификация на персонала

3.1.1 Подбор

Подборът на персонала се осъществява съгласно ПК-24 от Системата за управление на качеството на ГД ГВА, Закона за държавния служител, Националната класификация на професиите и длъжностите в Република България, Кодекса на труда и съгласно прилаганите политики на организацията по отношение на човешките ресурси.

3.1.2 Компетентност

Условията за поддържане на индивидуалната професионална компетентност на всеки служител от отдел АОТС се определя в схемата за компетентност, посочена в Приложение № 10.

Целта на схемата за компетентност е да гарантира, че служителите с функции за надзор са подходящо обучени и постоянно поддържат ниво на теоретична и практическа подготовка, което им позволява да изпълняват задълженията и функциите, определени в длъжностната характеристика.

Компетентността на служителите, се оценява най-малко веднъж годишно от началника на отдел АОТС въз основа на критерии, одобрени от главния директор на ГД ГВА. Критериите за оценка определят нивото на теоретични и практически знания, необходими за всеки служител и се въвеждат в електронния инструмент CARMA (Civil Aviation Resource Management Application) на Евроконтрол.

След успешна първоначална оценка на компетентността главният директор издава на ГД ГВА издава документ за оправомощаване на инспектор. Главният директор на ГД ГВА в своя заповед оправомощава на персонал за издаване на актове за установяване на административни нарушения. Периодът на валидност на всяко оправомощаване се определя в схема на компетентност, в която се посочва минималният брой проверки, които трябва да бъдат извършени годишно във всяка област на експертиза за УВД/АНО,

вида и минималната продължителност на периодичните и опреснителните курсове, необходими за поддържане на компетентността. Удостоверенията, подписани от главния директор на ГД ГВА или от негово име, са на разположение при всеки инспектор по време на одити. Копие от пълномощията се съхраняват в личните записи за обучение на всеки инспектор.

3.1.3 Обучение

За придобиване и поддържане на квалификацията се разработва програма за обучение за целия персонал на отдел АОТС, съдържаща следните видове обучение:

- Първоначално обучение – новоназначеният персонал трябва да премине обучение, относно Чикагската конвенция, съответните нейни приложения и документи, приложимите изисквания на Регламент (ЕО) № 2018/1139, правилата за прилагане и свързаните с нея приемливи средства за съответствие, административните правила и процеси на ГД ГВА, функциите и отговорностите на дирекция АОЛАС, описание на вътрешните процеси и процедури. Този курс трябва също трябва да предоставя теоретични знания за одиторски умения и поведение по време на надзорни дейности.

- Специализирано или усъвършенствано обучение – това обучение се предоставя за разширяване на уменията и знанията на персонала в тяхната специфична област на знания за УВД/АНО, предоставяща по-специфични, сложни или по-широки умения за лицензиране, надзор и прилагане. Обучение в специализирани организации за обучение на персонал в ННО и получаване на сертификат за успешно преминаване на пълната програма е приемливо средство за съответствие. Началникът на отдел АОТС разработва алтернативни средства за съответствие (AltMC) в съответната област на експертиза и предлага за утвърждаване в схемата за компетентност на отдела.

- Продължаващо обучение – осигурява се чрез утвърдения годишен план за обучение, за да се гарантира, че персоналят на отдел АОТС поддържа необходимата квалификация и компетентност при промени в нормативните и оперативните изисквания, новите технологии, процедури и помощни средства за осъществяване на надзора.

- Опреснително обучение – осигурява се за засилване на знанията и уменията за извършване на надзорни и контролни действия от служителите. Опреснителното обучение гарантира непрекъснатостта на правомощията на инспекторите.

Програмата за обучение се въвежда в електронно средство за управление на човешките ресурси CARMA (Civil aviation resource management application), осигурено от Евроконтрол.

3.2 Роли и отговорности на служителите

3.2.1 Началник на отдел

Началникът на отдел АОТС:

- поддържа постоянна информираност относно текущата компетентност на служителите на отдел АОТС наличните човешки ресурси за извършване на дейностите по надзор;

- организира дейностите за извършване на одити проверки инспекции;
- определя състава на екипите;
- одобрява доклади от инспекции;
- участва в одити, инспекции, прегледи и проверки (в случай, че поддържа компетентност съгласно въведената чрез настоящия наръчник схема за компетентност)
- поддържа постоянна информираност относно изпълнението на плана с одити и инспекции на ННО;
- в случай на необходимост информира ръководството за нуждата от привличане на допълнителна помощ от външни организации за извършване на дейностите по надзор;
- координирано с началника на отдел АС организира дейностите за контрол и надзор над сигурността и кибер сигурността на ДАНО;
- координирано с началника на отдел ЛЛНО организира дейностите за съвместни проверки на летища, летищни площадки и др. по отношение на задължения и отговорности към аеронавигационното обслужване;
- съвместно с началника на отдел ПД организира или участва в прилагането на наказателните процедури съгласно правомощията на ГД ГВА определени от ЗГВ;
- съвместно с началник отдел ПД организира или участва в разработването на нормативни документи, процедури и указания по отношение на аеронавигационното обслужване.

3.2.2 Инспектори

3.2.2.1 Инспектор по УВД

Инспектор по УВД изпълнява задачи за сертифициране и надзор на доставчиците на аеронавигационно обслужване в съответствие със следните приложения на Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/373:

		Annex III (Part-ATM/ANS.OR)				Annex IV (Part-ATS)	Annex V (Part-MET)	Annex VI (Part-AIS)	Annex VIII (Part-CNS)	Annex IX (Part-ATFM)	Annex X (Part-ASM)	Annex XI (Part-ASD)	Annex XIII (Part-PERS)
		Subpart A	Subpart B	Subpart C	Subpart D								
Инспектор УВД	ATS	x	x		x								
	ATFM	x	x	x	x				x				
	ASM	x	x	x						x			
	Други регламенти, които се прилагат във връзка със сертифициране и надзор на доставчика на УВД												

1	Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 година относно общи правила в областта на гражданското въздухоплаване и за създаването на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз и за изменение на регламенти (ЕО) № 2111/2005, (ЕО) № 1008/2008, (ЕС) № 996/2010, (ЕС) № 376/2014 и на директиви 2014/30/ЕС и 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 552/2004 и (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕИО) № 3922/91 на Съвета
2	Регламент (ЕИО) № 95/93 на Съвета от 18 януари 1993 година относно общите правила за разпределяне на слотовете на летищата в Общността
3	Регламент (ЕС) № 139/2014 на Комисията от 12 февруари 2014 година за определяне на изискванията и административните процедури във връзка с летищата в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета
4	Регламент (ЕС) № 176/2011 на Комисията от 24 февруари 2011 година относно информацията, която се предоставя преди създаването и изменението на функционални блокове въздушно пространство
5	Регламент (ЕС) № 255/2010 на Комисията от 25 март 2010 година за определяне на общи правила за управление на потоците въздушно движение
6	Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 година за докладване, анализ и последващи действия във връзка със събития в гражданското въздухоплаване, за изменение на Регламент (ЕС) № 996/2010 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2003/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на регламенти (ЕО) № 1321/2007 и (ЕО) № 1330/2007 на Комисията
7	Регламент (ЕО) № 549/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 година за определяне на рамката за създаването на Единно европейско небе (рамков регламент)
8	Регламент (ЕО) № 551/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 година относно организацията и използването на въздушното пространство в единното европейско небе (Регламент за въздушното пространство)
9	Регламент (ЕО) № 552/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 година относно оперативната съвместимост на европейската мрежа за управление на въздушното движение (Регламент за оперативната съвместимост)
10	Регламент (ЕС) № 598/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година за определяне на правила и процедури за въвеждането на свързани с шума експлоатационни ограничения на летищата в Съюза в рамките на балансирания подход и за отмяна на Директива 2002/30/ЕО
11	Регламент за изпълнение (ЕС) № 923/2012 на Комисията от 26 септември 2012 година за определяне на общи правила за полетите и разпоредби за експлоатацията относно аеронавигационните услуги и процедури, и за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 1035/2011 и регламенти (ЕО) № 1265/2007, (ЕО) № 1794/2006, (ЕО) № 730/2006, (ЕО) № 1033/2006 и (ЕС) № 255/2010
12	Регламент (ЕО) № 1033/2006 на Комисията от 4 юли 2006 година за определяне на изискванията за процедурите за полетни планове в предполетната фаза за единното европейско небе

17	Регламент за изпълнение (ЕС) № 1079/2012 на Комисията от 16 ноември 2012 година за определяне на изисквания за честотно отстояние между гласовите канали за Единното европейско небе
18	Регламент (ЕО) № 2150/2005 на Комисията от 23 декември 2005 година за установяване на общи правила за гъвкаво използване на въздушното пространство
19	Регламент (ЕС) № 2015/340 на Комисията от 20 февруари 2015 година за определяне на технически изисквания и административни процедури във връзка със свидетелствата за правоспособност и други свидетелства и сертификати на ръководители на полети съгласно Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета, за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 923/2012 на Комисията и за отмяна на Регламент (ЕС) № 805/2011 на Комисията
20	Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1018 на Комисията от 29 юни 2015 година за установяване на списък с класификация на събитията в гражданското въздухоплаване, които трябва задължително да бъдат докладвани в съответствие с Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета
21	Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/1048 на Комисията от 18 юли 2018 година за определяне на изисквания за използване на въздушното пространство и на оперативни процедури по отношение на навигацията, основана на летателните характеристики и оборудването на въздухоплавателното средство

В допълнение, инспекторът по УВД изпълнява задачи за надзор над дейността на Координационния център за търсене и спасяване при авиационни произшествия.

3.2.2.2 Инспектор по АИО

Инспектор по АИО изпълнява задачи за сертифициране и надзор на доставчика на АИО в съответствие със следните приложения на Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/373:

	Annex III (Part-ATM/ANS.OR)				Anne x IV (Part- ATS)	Annex V (Part- MET)	Annex VI (Part- AIS)	Annex VIII (Part- CNS)	Annex IX (Part- ATFM)	Anne x X (Part- ASM)	Annex XI (Part- ASD)	Annex XIII (Part-PERS)
	Subpart A	Subpart B	Subpart C	Subpart D								
Инспектор АИО	x	x	x				x					
	Други регламенти, които се прилагат във връзка със сертифициране и надзор на доставчика на АИО											
1	Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 година относно общи правила в областта на гражданското въздухоплаване и за създаването на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз и за изменение на регламенти (ЕО) № 2111/2005, (ЕО) № 1008/2008, (ЕС) № 996/2010, (ЕС) № 376/2014 и на директиви 2014/30/ЕС и 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 552/2004 и (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕИО) № 3922/91 на Съвета											
2	Регламент (ЕС) № 73/2010 на Комисията от 26 януари 2010 година за определяне на изисквания относно качеството на аеронавигационните данни и аеронавигационната информация за единното европейско небе											

3	Регламент (ЕС) № 139/2014 на Комисията от 12 февруари 2014 година за определяне на изискванията и административните процедури във връзка с летищата в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета
4	Регламент за изпълнение (ЕС) № 1079/2012 на Комисията от 16 ноември 2012 година за определяне на изисквания за честотно отстояние между гласовите канали за Единното европейско небе
5	Регламент за изпълнение (ЕС) № 1207/2011 на Комисията от 22 ноември 2011 година за определяне на изисквания относно функционирането и оперативната съвместимост на наблюдението в рамките на системата Единно европейско небе
6	Регламент за изпълнение (ЕС) № 2018/1048 на Комисията от 18 юли 2018 година за определяне на изисквания за използване на въздушното пространство и на оперативни процедури по отношение на навигацията, основана на летателните характеристики и оборудването на въздухоплавателното средство

3.2.2.3 Инспектор по КНО

Инспектор по КНО изпълнява задачи за сертифициране и надзор на доставчика на CNS в съответствие със следните приложения на Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/373:

	Annex III (Part-ATM/ANS.OR)				Annex IV (Part-ATS)	Annex V (Part-MET)	Annex VI (Part-AIS)	Annex VIII (Part-CNS)	Annex IX (Part-ATFM)	Annex X (Part-ASM)	Annex XI (Part-ASD)	Annex XIII (Part-PERS)
	Subpart A	Subpart B	Subpart C	Subpart D								
CNS inspector	x	x	x					x				x
	Други регламенти, които се прилагат във връзка със сертифициране и надзор на доставчика на КНО:											
1	Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 година относно общи правила в областта на гражданското въздухоплаване и за създаването на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз и за изменение на регламенти (ЕО) № 2111/2005, (ЕО) № 1008/2008, (ЕС) № 996/2010, (ЕС) № 376/2014 и на директиви 2014/30/ЕС и 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 552/2004 и (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕИО) № 3922/91 на Съвета											
2	Регламент (ЕС) № 139/2014 на Комисията от 12 февруари 2014 година за определяне на изискванията и административните процедури във връзка с летищата в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета											
3	Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 година за докладване, анализ и последващи действия във връзка със събития в гражданското въздухоплаване, за изменение на Регламент (ЕС) № 996/2010 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2003/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на регламенти (ЕО) № 1321/2007 и (ЕО) № 1330/2007 на Комисията											

4	Регламент (ЕО) № 549/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 година за определяне на рамката за създаването на Единно европейско небе (рамков регламент)
5	Регламент (ЕО) № 550/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 година за осигуряването на аеронавигационно обслужване в единното европейско небе (Регламент за осигуряване на обслужване)
6	Регламент (ЕО) № 551/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 година относно организацията и използването на въздушното пространство в единното европейско небе (Регламент за въздушното пространство)
7	Регламент (ЕО) № 552/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 година относно оперативната съвместимост на европейската мрежа за управление на въздушното движение (Регламент за оперативната съвместимост)
8	Регламент (ЕО) № 633/2007 на Комисията от 7 юни 2007 година за определяне на изискванията към прилагането на протокол за предаване на полетна информация, използван за целите на нотифицирането, координирането и трансфера на полети между единиците за контрол на въздушното движение
9	Регламент (ЕО) № 1032/2006 на Комисията от 6 юли 2006 година за определяне на изискванията за автоматичните системи за обмен на полетна информация за целите на нотифицирането, координирането и трансфера на полети между единиците за контрол на въздушното движение
10	Регламент (ЕО) № 1033/2006 на Комисията от 4 юли 2006 година за определяне на изискванията за процедурите за полетни планове в предполетната фаза за единното европейско небе
11	Регламент за изпълнение (ЕС) № 1079/2012 на Комисията от 16 ноември 2012 година за определяне на изисквания за честотно отстояние между гласовите канали за единното европейско небе
12	Регламент за изпълнение (ЕС) № 1206/2011 на Комисията от 22 ноември 2011 година за определяне на изисквания за идентификация на въздухоплавателните средства с цел наблюдение в рамките на системата Единно европейско небе
13	Регламент за изпълнение (ЕС) № 1207/2011 на Комисията от 22 ноември 2011 година за определяне на изисквания относно функционирането и оперативната съвместимост на наблюдението в рамките на системата Единно европейско небе
14	Регламент за изпълнение (ЕС) № 2015/1018 на Комисията от 29 юни 2015 година за установяване на списък с класификация на събитията в гражданското въздухоплаване, които трябва задължително да бъдат докладвани в съответствие с Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета
15	Регламент за изпълнение (ЕС) № 2019/123 на Комисията от 24 януари 2019 година за определяне на подробни правила за прилагане на мрежовите функции за управление на въздушното движение (УВД) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 677/2011 на Комисията

3.2.2.4 Инспектор по MET

Инспекторът по MET изпълнява задачи за сертифициране и надзор на доставчиците на аеронавигационно обслужване в съответствие със следните приложения на Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/373:

	Annex III (Part-ATM/ANS.OR)				Annex IV (Part- ATS)	Annex V (Part- MET)	Annex VI (Part- AIS)	Annex VIII (Part- CNS)	Annex IX (Part- ATFM)	Annex X (Part- ASM)	Annex XI (Part- ASD)	Annex XIII (Part-PERS)
	Subpart A	Subpart B	Subpart C	Subpart D								
Инспектор MET	x	x	x			x						
	Други регламенти, които се прилагат във връзка със сертифициране и надзор на доставчика на MET											
1	Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 година относно общи правила в областта на гражданското въздухоплаване и за създаването на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз и за изменение на регламенти (ЕО) № 2111/2005, (ЕО) № 1008/2008, (ЕС) № 996/2010, (ЕС) № 376/2014 и на директиви 2014/30/ЕС и 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 552/2004 и (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕИО) № 3922/91 на Съвета											
3	Регламент (ЕС) № 139/2014 на Комисията от 12 февруари 2014 година за определяне на изискванията и административните процедури във връзка с летищата в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета											
6	Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 година за докладване, анализ и последващи действия във връзка със събития в гражданското въздухоплаване, за изменение на Регламент (ЕС) № 996/2010 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2003/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на регламенти (ЕО) № 1321/2007 и (ЕО) № 1330/2007 на Комисията											
7	Регламент (ЕО) № 549/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 година за определяне на рамката за създаването на Единно европейско небе (рамков регламент)											
8	Регламент (ЕО) № 550/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 година за осигуряването на аеронавигационно обслужване в единното европейско небе (Регламент за осигуряване на обслужване)											
9	Регламент (ЕО) № 551/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 година относно организацията и използването на въздушното пространство в единното европейско небе (Регламент за въздушното пространство)											
10	Регламент (ЕО) № 552/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 година относно оперативната съвместимост на европейската мрежа за управление на въздушното движение (Регламент за оперативната съвместимост)											
22	Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1018 на Комисията от 29 юни 2015 година за установяване на списък с класификация на събитията в гражданското въздухоплаване, които трябва задължително да бъдат докладвани в съответствие с Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета											

3.2.2.5 Инспектор по лицензиране на РП и надзор на организации за обучение

Обхватът на отговорностите на инспектора по лицензиране на РП се определя от точка ATCO.AR.C.001 от Регламент (ЕС) 2015/340, и включва следните задачи:

- издаване, възстановяване, подновяване, спиране и предложение за отнема свидетелства за правоспособност на РП, рейтинги, одобрения и разрешения съгласно ATCO.AR подчаст D;
- издаване на временни разрешения ОЛП съгласно ATCO.C.025;
- издаване на разрешения за временен оценител съгласно ATCO.C.065;
- одобрява програми за обучение, курсове, процедури и схеми за компетентност на звена;
- одобрявани но методите за оценка на компетентността на РП;
- одобряване на методи за оценка за демонстриране на владеене на език и установяване на изисквания, приложими към организацията за оценка на езика съгласно ATCO.V.040;
- одобряване на необходимостта от разширено ниво (ниво пет) на владеене на език в съответствие с ATCO.V.030 (d);
- наблюдаване на организацията за обучение, включително техните курсове за обучение и планове;
- установяване на подходящи процедури за обжалване и механизми за уведомяване;
- улесняване на разпознаването и обмена на свидетелства за правоспособност, включително прехвърлянето на архивите на ръководителите на полети и връщането на стария лиценз на издаващия компетентен орган съгласно ATCO.A.010;
- улесняване на признаването на сертификати за организация на обучение и одобрения на курсове.

Забележка: Надзорните дейности, свързани с авиомедицинските експерти и авиомедицинските центрове, са делегирани в секцията за лицензиране на авиационния персонал в отдел „Летателна експлоатация и лицензиране“ към дирекция „Авиационна безопасност“.

3.2.2.6 Експерти и друг персонал

Ролята на експертите и на другия персонал е да предоставят административна подкрепа на началника на отдела и на инспекторския състав.

3.3 Дейности по сертифициране и лицензиране

- Сертифициране на ДАНО в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 2019/1139 и регламент за изпълнение (ЕС) № 2017/373;
- Сертифициране на организации за обучение и съгласно Регламент (ЕС) № 2015/340;
- Лицензиране на персонала на доставчика на услуги по отношение във връзка с Регламент (ЕС) № 2015/340 за определяне на технически изисквания и административни процедури във връзка със свидетелствата за правоспособност и други свидетелства и сертификати на ръководители на полети.
- Удостоверяване на съответствието на обучението и оценката на компетентността на персонала за техническо обслужване на системи за осигуряване на безопасност при

управление на въздушното движение съгласно изискванията на приложение XIII Регламент за изпълнение (ЕС) № 2017/373 и

- Сертифициране/проверка на съответствието на декларации за предоставяне на летищно полетно-информационно обслужване (AFIS) в съответствие с правното основание и одобрение на различни системи и промени в тях;
- Лицензиране на друг персонал, свързан с ОВД и персонала, извършващ техническо обслужване на средства и системи за управление на въздушното движение съгласно национално законодателство (Наредба № 1/2003 г.);
- Сертифициране на авиационни учебни центрове и езикови изпитни центрове.
- Признаване и делегиране на права на квалифицирани организации, ако има такива, съгласно Регламент (ЕС) № 2018/1139.
- Сертифициране на авиомедицински центрове (АеМС) и оправомощаване на авиомедицински експерти (АМЕ).

3.4 Основни дейности за надзор на ДАНО

- Надзор на безопасността и ефективността чрез провеждане на регулаторни одити за удостоверяване на съответствие с общите изисквания за предоставяне на аеронавигационни услуги и регулаторните изисквания за безопасност и ефективност, определени от приложимото европейско и национално законодателство;
- Текущ надзор на ДАНО чрез извършване на инспекции за проверка на съответствието с регулаторните изисквания за безопасност, качество, сигурност, ефективност, спрямо които са издадени сертификатите;
- Текущ надзор на организациите за обучение чрез провеждане на одити/ инспекции за проверка на съответствието с изискването на Регламенти (ЕС) № 2019/1139 и № 2015/340;
- Надзор на безопасността на промените в функционалните системи на ДАНО, включително преглед и приемане на промени, където е приложимо (Регламент (ЕС) № 2019/1139 и регламент за изпълнение (ЕС) № 2017/373);
- Надзор на оперативната съвместимост на системите и съставните части в ЕМУВД, съгласно Регламент (ЕС) № 2018/1139 и Регламент (ЕО) № 552/2004;
- Разработване на текущи програми за одит и планове за одит на безопасността;
- Наблюдение на показателите за безопасност на ДАНО;
- Изготвяне на доклади за надзор на безопасността – ежегодно или съгласно изискванията на законодателството;
- Разработване на Национален план за ефективност;
- Мониторинг и отчитане на изпълнението на Националния план за ефективност.

3.5 Допълнителни дейности по надзора и контрол на ДАНО

- Издаване на указания за безопасността, когато е установено опасно условие, което изисква незабавни действия;
- Оценяване на предложения за AltMOC, като анализира документация, представената в съответствие с одобрената процедура за управление на промени на ДАНО. В този случай ГД ГВА прилага процедура №3 за надзор на промени в доставчици на услуги и организации за обучение. Ако счете за необходимо, ГД ГВА удължава сроковете за преглед и при необходимост извършва допълнителна проверка на доставчика на

услуги/организация за обучение на ДАНО, за да издаде предварително одобрение на AltMOC.

Когато ГД ГВА/ННО констатира, че AltMOC са достатъчни, за да се гарантира спазването на приложимите нормативни изисквания, без забавяне:

- 1) уведомява заявителя, че AltMOC могат да бъдат прилагани и, ако е приложимо, изменя съответно сертификата на заявителя;
 - 2) уведомява Агенцията за тяхното съдържание, като включва копия от всички съответни документи;
 - 3) информира другите държави членки относно AltMOC, които са били приети.
- Издаване на предписания съгласно разпоредбите на Закона за гражданската въздухоплаването и Устройствения правилник на ГД ГВА;
 - Прилагане на механизмите за стимулиране към доставчика на услуги, предвиден в регламентите на ЕС за схемата за изпълнение и таксуване;
 - Налагане на административни наказания или принудителни административни мерки, включително спиране, прекратяване, отнемане или ограничаване на правата, произтичащи от лицензи, разрешения, разрешителни, сертификати и одобрения, предвидени в Закона за гражданското въздухоплаване;
 - Координация, приемане и наблюдение на изпълнението на плановете за корективни действия на ДАНО в случай на установени несъответствия;

3.6 Други дейности

- Сътрудничество с други ННО;
- Участие в разработването на плановете за прилагане на единното европейско небе на местно ниво (LSSIP);
- Координация в DANUBE FAB – споразумения и сътрудничество на ниво FAB.

3.7 Правомощия за прилагане на механизмите за надзор и контрол

На основание чл. 5, т. 1 на Регламент за изпълнение (ЕС) № 2017/373, когато това е необходимо за изпълнението на задачите по сертифициране, надзор и правоприлагане съгласно същия регламент, ГД ГВА в качеството си на ННО, има право:

- а) да изисква от подлежащите на надзор доставчици на услуги да предоставят цялата необходима информация;
- б) да изисква от всеки представител, ръководител или друг член на персонала на тези доставчици на услуги да даде устни обяснения относно всеки факт, документ, предмет, процедура или други въпроси, свързани с надзора върху доставчика на услуги;
- в) на достъп във всички помещения и терени, включително експлоатационни площадки, както и в транспортни средства на тези доставчици на услуги;
- г) служители на ГД ГВА да проучват, копират или правят извлечения от всеки документ, запис или данни, които се съхраняват от тези доставчици на услуги или те имат достъп до тях, независимо от носителя, на който се съхранява въпросната информация;
- д) инспекторите по въздухоплаване на ГД ГВА да извършват одити, оценки, разследвания и проверки на тези доставчици на услуги.

При необходимост във връзка с изпълнението на задачите на ННО по сертифициране, надзор и правоприлагане в съответствие с Регламент за изпълнение (ЕС) № 2017/373, ГД ГВА има право да упражнява правомощията, посочени в чл. 5, т. 1 на Регламента, по отношение на организациите, с които са сключени договори и които подлежат на надзор от доставчиците на услуги, както е посочено в точка ATM/ANS.OR.V.015 от приложение III към същия регламент.

При упражняването на правомощията си по чл. 5, т. 1 и т. 2 на Регламент за изпълнение (ЕС) № 2017/373 ГД ГВА в качеството си на ННО гарантира, че членовете на персонала и, когато е уместно, всички други експерти, които участват в дейностите по сертифициране, надзор и правоприлагане на регламента, са надлежно упълномощени за това. За тази цел главния директор на ГД ГВА издава заповеди за назначаване на одиторски екипи, включващи ръководител и членове.

3.8 Функция на административно, финансово и правно осигуряване

Функцията на поддръжка улеснява основните административни процеси в ГД ГВА/ННО. Тя се предоставя по холистичен начин от ГД ГВА/ННО и включва:

- Човешки ресурси;
- Финансово-счетоводни дейности;
- Административни дейности;
- Правно осигуряване;
- Консултация със заинтересованите страни;
- Външни отношения;
- Насоки и подкрепа за създаването на правила.

Детайлното описание на дейностите, извършвани от общата и специализираната администрация на ГД ГВА по отношение на функциите от Фиг. 3, е разписано в чл. 11а на Устройствения правилник на ГД ГВА, в това число:

- В рамките на функцията „Човешки ресурси“ се осъществяват дейностите, свързани с кадровото осигуряване и кариерното развитие на персонала на ГД ГВА и неговото обучение, организиране и реализиране на цялостната дейност по трудовите и служебните правоотношения в администрацията, включително като организира дейността и изготвя актове и документи, свързани с възникването, изменянето, прекратяването и регистрирането на служебните и трудовите правоотношения, и съхранява трудовите и служебните досиета на служителите в ГД ГВА;
- Във функция „Финансово-счетоводни дейности“ се включват организиране и контрол на финансовата дейност, счетоводната отчетност и вътрешния финансов контрол; изготвяне проекта на бюджет на главната дирекция, изготвяне счетоводните отчети и мониторинг за правилното разходване на средствата съгласно утвърдения, организиране и контролиране на правилното използване, материално-техническо снабдяване, стопанисване и управление на собствеността на ГД ГВА и др.
- В дейностите по функция „Административно и техническо осигуряване и информационно обслужване“ се включват организиране и контролиране на административното обслужване и деловодната дейност, в т. ч. документооборот, архив и съхраняване на ведомствените документи;

- В дейностите по функция „Правно осигуряване“ се оказва правно съдействие на ръководството на администрацията за законосъобразното изпълнение на нейните функции, като се разработват и предлагат решения на правни проблеми, свързани с дейността на главната дирекция, осъществява процесуалното представителство на ГД ГВА, изготвят се договори във връзка с дейността на ГД ГВА и се осъществява контрол по изпълнението на сключените договори;
- Консултацията със заинтересованите страни е комуникационна дейност с всички партньори, които участват или имат интерес от дейността на ННО, за да се гарантира открит и прозрачен процес на вземане на решения.

В рамките на сътрудничеството със заинтересованите страни се създава и поддържа ефективно сътрудничество с различните външни заинтересовани страни на организацията (национални, европейски или международни организации и форуми, инвеститори, доставчици и др.) чрез публичност и други форми на комуникация. Важна дейност в тази категория е и сътрудничеството с други ННО по трансгранично предоставяне на услуги, вкл. FАВ, органи за разследване на инциденти, военните органи и международните организации (ЕК, EASA, EUROCONTROL, ICAO и др.).

3.9 Отговорности и задачи на ННО, свързани с авиационната сигурност и кибер сигурността (AVSEC)

Съгласно Устройствения правилник на ГД ГВА отговорностите и функциите на ННО във връзка с авиационната сигурност са, както следва:

- дейности за надзор, контрол и изграждане на капацитет по отношение на сигурността на УВД (осигуряват се от отдел „Авиационна сигурност“), включващи:
 - Одити на сигурността на УВД и киберсигурността;
 - Одобрение на Програма за сигурност и киберсигурност на УВД;
 - Програма за контрол на качеството на УВД;
 - Програма за обучение за осигуряване на сигурност при предоставяне УВД;
 - План за действие при извънредни ситуации.
- поддържане на Система за управление на сигурността (SecMS) като част от Националната програма за сигурност на гражданското въздухоплаване;
- Дейности по мониторинг на сигурността на УВД.

3.10 Гражданско-военната координация

Схемата на гражданско-военната координация е показана на Фиг. 4.

Съветът за управление на въздушното пространство е стратегическо ниво на единната система за гражданско и военно управление на въздушното пространство в Република България. В него участват представители на заинтересованите страни от Министерството на транспорта и съобщенията (МТС), Министерството на отбраната (МО), ГД ГВА, служители на Българската армия, Главното командване на ВВС, Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“ (ДП РВД) и военните подразделения за УВД. Той действа като изпълнителен междуведомствен орган на МТС и МО.



Фигура 4. Гражданско-военна координация

Основните задачи на Съвета за управление на въздушното пространство са следните:

- Унифициране на граждански и военни процедури, свързани с управлението на въздушното движение;
- Управление на държавната политика на стратегическото планиране и разпределение на въздушното пространство;
- Осигуряване на координация и взаимодействие между гражданските органи за ОВД и военните контролни органи.

Военните контролни органи, участващи в УВД, осигуряват националния суверенитет на въздушното пространство. Безопасността и оперативните и технически аспекти на военната авиация се извършват в съответствие със Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.

4. Поддържани документи и архив

Както се изисква от ATM/ANS.AR.B.015 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 2017/373 и от ATCO.AR.B.015 от Регламент (ЕС) 2015/340, ННО поддържа записи на следните документи:

- База данни с документи и приложения на ИКАО и регулаторни документи на ЕС;
- Международни и национални споразумения;
- Обозначения на доставчиците на услуги за въздушен трафик и метеорологични услуги;
- Политики за управление на ATM/ANS и SAR и процедури за надзор;
- Подробности за обучението, квалификацията и пълномощията на инспекторите и друг персонал участващ в надзора на аеронавигационното обслужване;
- Подробности за курсовете, предоставяни от външни организации за обучение на инспекторите и на другия персонал, участващ в надзора на аеронавигационното обслужване;

- Задачи, разпределени на квалифицирани лица и/или външни консултантски услуги;
- Процеси за сертифициране на ДАНО и организации за обучение и/или деклариране на възможности за ЛПИО и ТО;
- Доказателства за съответствие на доставчиците на услуги с приложимите изисквания на Регламент (ЕС) 2015/340 и Регламент за изпълнение (ЕС) № 2017/373 след издаването на сертификата или, когато е уместно, подаване на декларация, включително докладите на всички одити, обхващане на констатации, коригиращи действия и дата на приключване на действията и наблюдения, както и други записи, свързани с безопасността;
- Процеси за издаване на лицензи, рейтинги, одобрения и сертификати и за непрекъснат надзор над притежателите на тези лицензи, рейтинги, одобрения и сертификати;
- Постоянен надзор над лица и организации, упражняващи дейности на територията на България, но сертифицирани от компетентния орган на друга държава членка на ЕС, съгласно договореното между тези органи;
- Предприети мерки за изпълнение;
- Информация за безопасност, директиви за безопасност и последващи мерки;
- Писма, имейли и друга кореспонденция между заинтересовани страни във въздухоплаването.

Редовните прегледи и актуализации на Наръчника на ННО се ръководят от процедурата за преглед на документи (съгласно СУК), прилагана и управлявана от началника на отдел АОТС, и се провеждат в интервали от две календарни години или по всяко време по негова преценка, когато е необходима актуализация на Наръчника поради важни актуализации на приложимите регламенти, стандартите и препоръчителните практики на ИКАО и др., или при възникнали промени в процесите.

Всички промени следва да бъдат проследявани на страницата за записване на изменения в наръчника на ННО. Текстът следва да посочва ясно причината и предмета на изменението и засегнатите страници.

Наръчникът на ННО и неговите изменения подлежат на одобрение от Главния директор на ГД ГВА.

5. Приложения

Приложенията на Наръчника на ННО са неразделна част от този документ. Измененията в приложенията и допълненията към тях се одобряват от Главния директор на ГД ГВА заедно или поотделно от Наръчника на ННО.

<p>Приложение №</p> <p>Приложение № 1 <i>Процедура № 1 за сертифициране и наблюдение на съответствието на доставчиците на услуги с общите и специфичните изисквания за предоставяне на УВД/АНО</i> <i>Допълнение № 1 Заявление за сертифициране на доставчик на услуги (образец)</i> <i>Допълнение № 2 Контролен списък (образец)</i> <i>Допълнение № 3 Контролен списък за съответствие с Регламент (ЕС) № 376/2014</i> <i>Допълнение № 4 План за одит (образец)</i> <i>Допълнение № 5 Доклад от одит (образец)</i> <i>Допълнение № 6 Инспекторско предписание (образец)</i> <i>Допълнение № 7 Указание по безопасност (образец)</i></p>
<p>Приложение № 2 <i>Процедура № 2 за управление на констатации за несъответствие на ДАНО от одити на ГД ГВА, ЕААБ, ИКАО или квалифицирана организация</i></p>

<p>Приложение № 3 <i>Процедура №3 за надзор на промени в доставчици на услуги и организации за обучение</i></p>
<p>Приложение № 4 <i>Процедура № 4 за сертифициране и непрекъснат надзор на организациите за обучение на РП и центрове за оценка на езикова подготовка</i></p>
<p>Приложение №5 <i>Процедура № 5 за лицензиране на ръководител полети, издаване, потвърждаване на валидността, подновяване, временно прекратяване на валидността и отнемане на свидетелства за правоспособност, квалификационни класове и разрешения</i></p>
<p>Приложение №6 <i>Процедура № 6 за надзор на оперативната съвместимост</i></p>
<p>Приложение № 7 <i>Процедура № 7 Свидетелства за правоспособност на персонала за техническо обслужване на системи за осигуряване на безопасност при управление на въздушното движение (ATSEPL)</i></p>
<p>Приложение № 8 <i>Процедура № 8 за надзор по прилагане на схемите за ефективност и за таксуване – допустимост на разходите на доставчиците на аеронавигационно обслужване</i> <i>Допълнение № 1 Програма за проверка и контролен лист</i> <i>Допълнение № 2. Инструменти на програмата за проверка:</i> <i>Допълнение № 2.1. Модел на уведомително писмо до ДАНО за провеждане на проверка по допустимост на разходите</i> <i>Допълнение № 2.2. Стандартен списък от документи, които ДАНО представя на ННО във фаза Планиране на проверката</i> <i>Допълнение № 2.3. Въпросник, който ДАНО попълва преди началото на теренната работа на ННО</i> <i>Допълнение № 2.4. Инструмент за предварителна оценка на риска, извършвана от ННО преди началото на теренната работа</i> <i>Допълнение № 2.5. Инструмент за верифициране на инвестициите</i> <i>Допълнение № 3. Модел на обобщаващ доклад на ННО за констатациите от проверката</i></p>
<p>Приложение № 9 <i>Процедура № 9 за удостоверяване на експлоатационна годност на навигационни съоръжения за въздушна навигация и кацане</i></p>
<p>Приложение № 10 <i>Процедура № 10 за издаване, потвърждаване и подновяване на свидетелства за правоспособност на Координатор по управление на въздушното движение и Асистент координатор полетна информация.</i></p>